

BELOKRANJSKA FLAKANJA

Violeta tvega sežig, neumnost pa je brezmejna

V Sarajevu rojena televizijska in filmska igralka, odlična izposojevalka glasu tujejezičnim risanim in lutkovnim junakom v slovenščini Violeta Tomič, ki je preživljala otroška in najstniška leta v Metliki, je postavila na materinski dan v ljubljanskem Gleju na ogled monokomedijo hrvaške avtorice Vedrane Rudan z izzivalnim naslovom Kurba. Gre za strupen tekst o današnjih levih in desnih izprijenostih, lažeh, hinavščini, sprenevedanjih, nemoralnih in nikoli kaznovanih dejanjih. Zna se zgoditi, da bo Violeta v deželi, ki je pripravljena zapraviti več milijonov evrov za to, da bi nekaj tisoč ljudi na referendumu po želji varuhov morale izglasovati prepoved ljubiti koga drugega kot »le svojega bližnjega«, doživela usodo Cankarjeve pesniške zbirke Erotika iz leta 1899. Spomnimo: večino izvodov so zaradi domnevne nemorale, ki naj bi vela iz pesmi, na grmadi sežgali v ljubljanski škofijski palači na veliko veselje tedanjega škofa Jegliča in njemu podobnih.

Aha, zdaj pa bo, upam, završalo med nekaj let tihimi in pohlevnimi, dokaj dobro plačanimi učiteljskimi

ovčicami. Varčevalni vladni ukrepi jim bodo odvzeli petnajst odstotkov od mesečnega zneska plač, v razred jim bodo k osemindvajsetim učencem vrinili še dva, v šoli bodo morali biti do določene ure, država pa jim bo nakazovala denar le za malice najrevnejših otrok. To bo krika in vika, ki bi ga morali slišati že zaradi solidarnosti, če ne že zaradi resnične prizadetosti, ko so leteli na cesto delavci Beti, Kometa, Novoteksa, Danfossa in še katerega drugega belokranjskega podjetja, pa tega ni bilo, ker smo pač takšni, da postane krivica krivica šele takrat, ko doleti nas. Do takrat pa je biti najbolje tiho, varno zalizan v svoji hišici, čim manj opazen in srečen na povsem poseben kranjski način.

Ekipe nacionalne televizije - uredništvo turističnih oddaj - se je motovila te dni po izsušeni belokranjski zemlji. Ker je pred vrati velika noč, sta mojstrici domače obrti Martina Vidic in Jakobina Pahor Pugelj uprizorili »holivudarjem« izdelovanje drsank in pisanic. Nakar so Ljubljančani posneli še zmajarje, ki vzletavajo s Smuka, zbirko pisanic v Belokranjskem muzeju ter del učne ure v radoviški osnovni šoli Brihtna glava, ki postaja vse bolj

obiskovana in prepoznavna na slovenskem turističnem zemljevidu. In so jo odkurili, kot da jim gori pod petami, čez Gorjance.

Vršilki dolžnosti ravnateljice Ljudske knjižnice Metlika Marti Strahinič je uspelo zbrati prispevke, ki jih je predlagal uredniški odbor, na čelu katerega je za bilten, ki bo izšel ob tridesetletnici Vinske vigredi. Bo kaj brati, saj se je napletlo v treh desetletjih nemalo zanimivih zgodb, pripetljajev, zgodile so se ljubezni, poravnali stari računi, prave moške pesti pa niso pele nikoli. Kar devetdeset dni so najbolj vroči obiskovalci te največje belokranjske vinarsko-kulturne prireditve preživeli na metliških trgih, podpirajoč šanke, ob katerih so po prvem popitem kozarcu vina »reševali« lokalne težave, po drugem državne, po tretjem evropske, po četrtem svetovne, potem pa so zaplavali že kar v veselje, kjer so doumeli, da se res širi tako kot njihova pijanost, da je res neskončno kot človeška neumnost in da ne pozna meja tako kot tudi glasba, ki jim je žgolela okrog ušes skoraj do jutra, ne. Kaj lepšega bi si človek lahko sploh še želel?

Toni Gašperič